

KREATIV IQTISODIYOT: MOHIYAT VA TUZISH

Toshov Mirzabek Hakimovich

Osiyo Xalqaro Universiteti o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10361202>

Annotatsiya. Ushbu maqolada kreativ iqtisodiyot fanining iqtisodiyotdagi ahamiyati va uning nechog'lik zarurligi o'rganilgan. Fanni rivojlantirish bo'yicha tegishli xulosa va takliflar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: kreativ iqtisodiyot, konsepsiya, bilim.

CREATIVE ECONOMY: ESSENCE AND STRUCTURE

Abstract. This article examines the importance of creative economics in the economy and how necessary it is. Relevant conclusions and proposals for the development of the science are given.

Key words: creative economy, concept, knowledge.

КРЕАТИВНАЯ ЭКОНОМИКА: СУЩНОСТЬ И СТРУКТУРА

Аннотация. В данной статье рассматривается значение науки креативной экономики в экономике и насколько она необходима. Даны соответствующие выводы и предложения по развитию науки.

Ключевые слова: креативная экономика, концепция, знания.

Iqtisodiyot fani jamiyatning iqtisodiy sohasidagi yangi tendentsiyalarni o'rganishga chaqiriladi. O'tgan o'n yilliklarda iqtisodiy nazariyada iqtisodiy hayotda ro'y berayotgan o'zgarishlarni tushuntirishga, yuzaga keladigan tendentsiyalar va hodisalarni bashorat qilishga harakat qiladigan bir qator yangi ilmiy tushunchalar paydo bo'ldi. Hozirgi vaqtda ham rivojlangan, ham rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotida ustuvorlikni sanoat sektoridan bilimlar iqtisodiyotiga o'tkazish jarayoni davom etmoqda, uning asosiy elementi "kreativ iqtisodiyot"dir. Shu munosabat bilan tadqiqotning maqsadi kontsepsiyaning nazariy kelib chiqishini tahlil qilish edi "ijodiy iqtisod", uning mohiyati va tarkibiy elementlarini belgilab beradi.

Materiallar va tadqiqot usullari

Ishni yozish jarayonida umumiy ilmiy usullar ham qo'llanildi: tahlil, sintez, umumlashtirish va o'ziga xos ilmiy usullar: iqtisodiy taqqoslash, iqtisodiy rivojlanishni davrlashtirish. "Kreativ iqtisodiyot" kontsepsiyasining uslubiy asoslari va kontseptual va kategorik elementlarini ochib berish uchun postindustrial iqtisodiyot, bilimlar iqtisodiyoti va ijodiy iqtisodiyotning yetakchi ilmiy xorijiy va mahalliy tadqiqotlarini tahlil qilish usuli qo'llanildi.

Tadqiqot natijalari va muhokama

Iqtisodiy taraqqiyotning ustuvor yo'nalishi sifatida ijodiy iqtisodiyotni o'rganishga eng katta hissa D.Bell, F.Machlup, P.Druker, T.Sakaya kabi xorijiy tadqiqotchilar tomonidan qo'shilgan. E. Edvinsson va M. Malone, R. Florida, J. Xokins va boshqalar Mahalliy mualliflar orasida iqtisodiyotning ijodiy komponenti mavzusini V.V. Gromyko, T.V. Abankina va boshqalar.

"Ijodiy iqtisodiyot" tushunchasi ko'p qirrali. Uch ilmiy kontsepsiyaning tadqiqotiga turli nazariyalar ta'sir ko'rsatadi. Ular orasida postindustrial nazariyalarni, ijodiy sinf nazariyasini va ijodiy industriyalar nazariyasini tartibga solish kerak.

Postindustrial nazariyaning asoschisi D.Bell birinchi bo‘lib iqtisodiy mexanizmlardan biri sifatida “Ilm”ni ajratib ko‘rsatadi. Jamiyatning postindustrialgacha bo‘lgan evolyutsiyasini tavsiflab, olim sanoat ishlab chiqarish ishlab chiqarish rolini sanoat yo‘qotgan sharoitda fan asosiy ishlab chiqarish kuchiga muvofiqligini ta’kidladi.

“Har qanday jamiyatning salohiyati u ega bo‘lgan axborot va bilimlar ko‘lami bilan o‘lchanadi”. Uning fikricha, postindustrial jamiyatda intellektual kapital va texnologiyalarning roli sezilarli darajada oshishi kerak edi. U jamiyat taraqqiyotini bilim sohasidagi yutuqlar bilan bog‘ladi, bu esa YalMning o‘shishiga olib keldi. Shunga ko‘ra, tadqiqotchi "bilim" ni sanoatdan keyingi iqtisodiyotning asosiy resursi deb hisobladi.

1960-yillarning boshlarida avstriyalik amerikalik iqtisodchi F.Machlup. Shuni ta’kidlash kerakki, tadqiqotchi uchun bilimlar iqtisodiyoti iqtisodiyotning alohida turi emas, balki uning tarmoqlaridan faqat biri edi.

Keyinchalik institutsional yo‘nalish vakili P.Druker nazariyani ishlab chiqdi, unga ko‘ra ishlab chiqarishning etakchi omili axborot shaklida mavjud bo‘lgan "bilim". Olimning fikricha, bilimlar asosan kichik biznes sub'ektlari faoliyati samaradorligiga birinchi darajali ta'sir ko'rsatadi, ularni o'z biznesini tashkil etishda innovatsiyalarni joriy etishga undaydi. Shunday qilib, iqtisodiy o'sish vositasi sifatida harakat qilish ilmlar iqtisodiyotini iqtisodiyotning alohida sektori sifatida belgilab berdi. Iqtisodiyotning aynan shu qismi, uning fikricha, bilimlarni ishlab chiqarish va tarqatishda ishtirok etgan. “Bilim”ni iqtisodiy resurs sifatida o‘rganish evolyutsiyasidagi mantiqiy xulosa bilim va kapital o‘rtasida to‘g‘ridan-to‘g‘ri bog‘liqlikni o‘rnatish edi. Yapon iqtisodchisi T. Sakaya bilimning iqtisodiy qiymatiga e’tibor qaratdi. Uning fikricha, moddiy ne‘matlar va xizmatlar bilim tomonidan yaratilgan qiymat tashuvchisidir. Shu bilan birga, u bu qiymatning sub'ektivligini ta’kidlaydi.

Binobarin, xorijiy tadqiqotchilar o‘z asarlarida mehnatni bilim bilan almashtirish jarayonini aks ettirdilar. Bilim zamonaviy iqtisodiyotda qadriyat manbaiga aylandi.

P.Druker bilimlarni iqtisodiy faoliyatda qo‘llash amaliyotini umumlashtirishga asoslanib, kapitalizm sharoitida bilimning rolini oshirish bosqichlarini belgilab berdi.

1. 1750-1880 yillar - sanoat inqilobi doirasida asboblar, ishlab chiqarish texnologiyalari va tayyor mahsulot turlarini ishlab chiqish uchun bilimlardan foydalanish.

2. 1880-yillar – 1940-yillarning ikkinchi yarmi. - mehnat unumdorligidagi inqilobning sababi sifatida bilimlarni ishga qo'llash.

3. 1950-yillar - zamonaviylik - bilimlarni bilim sohasining o'ziga qo'llash, ya'ni. boshqaruv sohasidagi inqilob, ishlab chiqarish omili sifatida bilim kapital va mehnatdan ustundir. Mehnatni bilim bilan almashtirish sof texnik ko'nikmalardan intellektual ko'nikmalarga o'tishni anglatardi, bu postindustrial jamiyat shakllanishining asosiy, oldindan belgilovchi belgisi edi. 20-asrning ikkinchi yarmida. bilimga asoslangan iqtisodiy tizimning shakllanishi sodir bo'ldi.

Shunday qilib, 20-asrda. Rivojlangan, qisman rivojlanayotgan mamlakatlarda “axborot iqtisodiyoti” yoki “bilimlar iqtisodiyoti” (“yangi iqtisodiyot”) shakllana boshladi. Ushbu iqtisodiyotning asosiy tarkibiy qismlari asosiy ishlab chiqarish resursi sifatidagi bilim va unga asoslangan texnologiyalar edi. “Yangi iqtisodiyot” tushunchasiga kelsak, u 1990-yillarda paydo bo‘lganligini ta’kidlash kerak. va uning mohiyati yuqori texnologiyali kompaniyalar, ko‘p bilim

talab qiladigan mahsulotlar, aloqa tarmoqlari va xavfli investitsiyalar paydo bo'lishi bilan bog'liq edi .

Postindustrial nazariyalar doirasida inson va tarkibiy kapitalni tahlil qiluvchi tadqiqotlarga alohida e'tibor qaratish lozim. L.Edvinsson va M.Malorning intellektual kapitalning nazariy kontseptsiyasi intellektual kapital tarkibiga "inson" va "tarkibiy" kapitalni o'z ichiga oladi. Ularning fikricha, kapitalning bu shakllarining har biri inson bilimi bilan vujudga keladi va aynan ularning umumiyliqi qiymatning yashirin manbalarini belgilaydi. Tadqiqotchilar ijodiy iqtisodiyot uchun juda muhim bo'lgan muhim fikrni ta'kidlashdi: intellektual kapital kompaniya xodimlari tomonidan ishlab chiqariladi va zamonaviy jamiyatda aynan shu qimmatli resurs va ishlab chiqarish omili xodimga tegishli (ish kuchidan farqli o'laroq). kapitalizmning paydo bo'lish davri), kompaniya emas. Ular dasturiy ta'minot, tashkiliy tuzilma, patentlar va kompaniyaning savdo belgisi ko'rinishidagi tarkibiy kapitalni ifodalagan. Shunday qilib, biz kompaniya tarkibidagi "ko'rinmas" aktivlar bilan ifodalangan inson kapitalining sub'ektiv tabiatini va tarkibiy kapitalning ob'ektiv xususiyatini qayd etishimiz mumkin. Intellektual kapitalning asosiy xususiyati uning qiymatining subyektiv xususiyatidir. Shu sababli, san'at, dizayn, texnologiya va boshqalar sohasidagi tovarlar va xizmatlarning narxi ancha sub'ektivdir. R. Floridaning ko'plab postindustrial nazariyalardagi "ijodiy sinf" nazariyasi ijodiy iqtisodiyot kontseptsiyasining yana bir tarkibiy qismidir. Yangi iqtisodiyotning asosiy omili sifatidagi ijodkorlik tezisi bu nazariyaning markaziga qo'yildi. Ijodiy sinfning mohiyatini ko'rib chiqishga o'tishdan oldin, "ijodkorlik" va "ijodkorlik" tushunchalarini farqlash kerak. Ijodkorlik kontseptsiyasi asosida N.M. Azarova, shuni ta'kidlash mumkinki, ijodkorlik - bu yangi narsalarni yaratishning maqsadli bo'lmagan jarayoni va ijodkorlik - bu shaxsning turli xil sharoitlarda o'ziga xos g'oyani yoki berilgan muammoni hal qilish usulini tezda topish qobiliyati, tanlangan variantni batafsil o'rganish bilan ijod ko'pincha belgilangan maqsad va vazifalar, yangilikning yo'qligi bilan bog'liq. Shunga ko'ra, rus tilida "ijodkorlik" va "ijodkorlik" tushunchalari turli xil ma'nolarga ega bo'lsa-da, tarjima qilish qiyinligi sababli ko'pincha mahalliy tadqiqotlarda sinonim sifatida ishlatiladi. Ijodiy sinf deganda, R. Florida iqtisodiy vazifasi yangi g'oyalar, texnologiyalar va yangi ijodiy tarkibni yaratishdan iborat bo'lgan odamlarning katta guruhini tushundi. Ushbu ta'rifda "ijodkorlik" tushunchasi "ijodkorlik" tushunchasi bilan sinonimdir. Rus tilida. Aniqlik kiritish kerakki, ijodkorlar sinfi vakillari yangi narsa yaratish orqali daromad olishadi. Ko'pincha, ularning daromad darajasi boshqa sinflar vakillaridan ikki baravar yuqori. Bu odamlar mustaqil fikrlash, ko'proq avtonomiya, yuqori darajadagi ta'lim va inson kapitaliga ega. R.Floridaning qayd etishicha, "ijodiy sinfning bir qismi bo'lganlar uchun ijodning barcha jihatlari va barcha ko'rinishlari – texnologik, madaniy va iqtisodiy – o'zaro bog'liq va ajralmasdir". Bunday mutaxassislarni ish bilan ta'minlash sohalari va tarmoqlari juda xilma-xil bo'lishi mumkin. Bu ilmiy, texnologik sohalari, arxitektura, dizayn, ta'lim, san'at, musiqa, ko'ngilochar sanoat, shuningdek, moliya sektori, huquq va boshqalar bo'lishi mumkin.

Ijodiy sinf heterojendir. Uning tarkibi o'ta ijodiy sinf va ijodiy mutaxassislarning yadrosini o'z ichiga oladi. Ayniqsa, ijodkorlar sinfi vakillarining boshqa an'anaviy tabaqalardan o'zlarining xo'jalik faoliyati va qabul qilinadigan qarorlariga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi ustun qadriyatlarini bilan ajralib turishiga e'tibor qaratish lozim.

Ijodiy sinf vakillari o'z-o'zini tashkil qilish, individuallik, ochiqlik, boshqa odamlarning shaxsiy yutuqlarini hurmat qilish va o'zlarining kasbiy muhitida tan olinishga intilish qobiliyatiga ega. Bu sinf vakillarining asosiy ehtiyoji ijodiy o'zini o'zi anglash istagi. Ularning faoliyatiga so'zning keng ma'nosida atrofdagi madaniyat sezilarli darajada ta'sir qiladi. Ish joyini tanlashda ular "geografik" qulaylik, rivojlangan infratuzilma va erkin ish jadvalida ifodalangan harakat erkinligiga alohida ahamiyat berishadi. Shunday qilib, ijodiy sinf tushunchasi ijodiy iqtisodiyotning asosiy sub'ektlarini tavsiflaydi o'ziga xos qadriyatlar va xatti-harakatlarga ega.

Keyinchalik, biz "ijodiy iqtisodiyot" tushunchalarini ko'rib chiqishimiz kerak. "Ijodiy iqtisodiyot" tushunchasi 20-21-asrlar bo'yida ilmiy muomalaga kiritilgan. Amerikalik tadqiqotchi P. Koya. Uning ta'kidlashicha, an'anaviy sanoatdan postindustrial sohaga o'tish bor, bu erda "obro' va pul almashtirib bo'lmaydigan intellektual mulkka ega kompaniyalarga tushadi". Shunday qilib, tadqiqotchi jismoniy kapitalga emas, balki g'oyalarga asoslangan iqtisodiyotga doimiy o'tishni hujjatlashtirdi. Ushbu asar ijodiy iqtisodiyotning asosiy o'ziga xos xususiyatlaridan biri - odamlar va ularning g'oyalari kompaniyalarning eng qimmatli aktivi sifatida ta'kidlangan.

"Ijodiy iqtisodiyot"ning paydo bo'lishiga sabab sifatida J. Xokins asosan o'zining moddiy ehtiyojlarini qondirgan zamonaviy insonning hissiy va intellektual ehtiyojlarini qondirish istagini ta'kidladi. "Ijodiy iqtisodiyot"da alohida ahamiyatga ega, uning fikricha, mualliflik huquqi, ijodiy g'oyalar, yangi axborot va boshqa texnologiyalar ko'rinishidagi intellektual mulkni himoya qilish muhim rol o'ynaydi. Ijodiy iqtisodiyotning asosi sifatida olim "ijodkorlik eng muhim xomashyo resursi va eng qimmatli iqtisodiy mahsulotdir" tarmoqlarni belgilab berdi. Hammasi bo'lib muallif o'n beshta sohani aniqladi. Masalan, moda sanoati, sanoat dizayni, kino sanoati, musiqa sanoati, nashriyot sanoati, dasturiy ta'minot va axborot sanoati, video o'yinlar va boshqalar. Bu barcha tarmoqlarning asosini iqtisodiy tovar yoki xizmat sifatidagi ijodiy mahsulot tashkil etadi. ijodiy jarayon olimning fikricha, mualliflik huquqi, patentlar, tovar belgilari, sanoat namunalari va shunga mos ravishda bozor munosabatlari doirasida intellektual mulkni himoya qiluvchi muassasalar shaklidagi intellektual mulkdir.

Darhaqiqat, "kreativ iqtisodiyot" atamasi ostida tadqiqotchilar postindustrial iqtisodiyotning ijodiy sektorini umumlashtirib, uning moliyaviy barqarorlik va takror ishlab chiqarish qobiliyatiga ega bo'lishini ta'kidladilar. "Kreativ iqtisod" tushunchasini ko'rib chiqishda uning tanqidini ko'rsatish kerak. Xususan, mahalliy tadqiqotchi V.V. Gromiko "ijodiy iqtisodiyot" tushunchasining qonuniyligini shubha ostiga qo'yadigan dalillarni taqdim etadi. Olim boshqa tarmoqlardan farqli o'laroq, "ijodiy iqtisodiyot tarafdorlari mantig'iga ko'ra, yangi hech narsa yaratilmaydigan" alohida ijodiy sohani ajratib ko'rsatishga asos ko'rmaydi. Ijodiy sinfning nomuvofiqligi, siyosiy noto'g'riligi va nazariyalari qayd etilgan. Muallif shunday xulosaga keladi: "Ijodiy iqtisodiyot nazariyasi ma'lum bir mafkura va dunyoqarashni ifodalaydi. jamiyatni ajratuvchi chuqur kamsituvchi g'oyaga asoslangan".

Ob'ektivlik uchun shuni ta'kidlash kerakki, bir qator V.V. Gromikoning so'zlariga ko'ra, "ijodiy iqtisodiyot" tushunchasidagi muammolar G'arb tadqiqotchilari tomonidan ko'rib chiqildi. Xususan, kontseptsianing asosiy atamalarining nazariy noaniqligi qayd etildi: "ijodkorlik", "intellektual mulk" va boshqalar; ayrim soha va kasblarni ijodiy sohaga kiritish bilan bog'liq muammolar; ijodiy sohalar va kasblarni aniqlashning shaffof usulining yo'qligi kasblar. Natijada

G'arb ilmiy hamjamiyati qator ilmiy izlanishlar natijasida "kreativ iqtisodiyot" tushunchasidagi mavjud kamchiliklarning aksariyat qismini bartaraf etishga muvaffaq bo'ldi.

Shunday qilib, biz "ijodiy iqtisodiyot" tushunchasi 20-asrning ikkinchi yarmida sanoat iqtisodiyotining inqirozi va texnologik inqilob natijasida shakllangan degan xulosaga kelishimiz mumkin. vujudga kelayotgan yangi iqtisodiy, ijtimoiy jarayon va hodisalarni tushuntirish zarurati. Bu davrda postindustrial nazariya doirasida turli nazariyalarning ("bilimlar iqtisodiyoti", "yangi iqtisodiyot", "axborot iqtisodiyoti") paydo bo'lishi "bilim"ning qadriyat manbai sifatidagi roli ortib borayotganligidan dalolat beradi. intellektual kapitalning iqtisodiyotdagi resurs roli. Ijodiy salohiyat, intellektual kapital shaklidagi yangi iqtisodiy resurslar, intellektual huquqlarni himoya qilish va aholining moddiy ehtiyojlari bilan bir qatorda hissiy va intellektual ehtiyojlarini qondirish ijodiy sohalarning paydo bo'lishiga olib keldi. – qo'shimcha qiymat asosan bunyodkorlik mehnati orqali yaratiladigan tarmoqlar. Ularning ko'pchiligi ilgari iqtisodiy faoliyat bilan bevosita bog'liq bo'lmagan va unumdor hisoblanmagan. O'z navbatida, ularning faoliyati va amaliy natijalari "kreativ iqtisodiyot" tushunchasining paydo bo'lishiga xizmat qildi. Postindustrial jamiyatdagi "kreativ iqtisodiyot" kapital sifatida bilim va ijodkorlikka asoslanadi. Bu kapitalni intellektual kapital deb atash mumkin. "Ijodiy iqtisodiyot"ning ajralmas elementi intellektual mulkni himoya qilishning kuchli institutidir. Ushbu iqtisodiyotning asosiy sub'ektlari ijodiy sinf vakillari, o'ziga xos qadriyatlar va xulq-atvorga ega bo'lganlar. Ularning iqtisodiy ahamiyati shundan iboratki, ular zamonaviy odamlarning katta massasi uchun iqtisodiy madaniyat me'yorlarini belgilaydilar, chunki ular postindustrial iqtisodiyotda keng tarqalgan xizmat ko'rsatish sohasida inson ijodiga asoslangan yangi "mahsulotlar" yaratadilar.

REFERENCES

1. Toshov, M. (2023). PERSONNEL MANAGEMENT AND THEIR EVALUATION IN MANAGEMENT. *Modern Science and Research*, 2(10), 535–541.
2. Hakimovich, T. M. (2023). IQTISODIYOTDA MENEJMENTNING AHAMIYATI. *Gospodarka i Innowacje.*, 41, 84-87.
3. Явмутов, Д. Ш., & Рахманкулова, Н. О. (2021). Бухоро Вилоятида Кичик Саноат Зоналарининг Ривожланиши. *BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIIY JURNALI*, 1(2), 10-13.
4. Явмутов, Д. Ш., & Рахманкулова, Н. О. (2021). КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ РАСЧЕТА ПРОДУКЦИИ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ. *IJTIMOIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIIY JURNALI*, 1(2), 12-17.
5. Орипов, М. А., Аминова, Н. Б., & Рахманкулова, Н. О. (2020). Экологически чистое и устойчивое управление цепочками поставок в экономике платформы. *Вестник науки и образования*, (13-2 (91)), 28-30.
6. Abdulloev, A. J., & Rakhmankulova, N. O. THEORETICAL ASPECTS OF THE INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP CONCEPT.
7. Alisher Khudoynazarovich Shadiyev. (2023). FUNCTIONS, METHODS, MANAGEMENT DECISIONS AND SOCIAL FACTORS OF EDUCATIONAL MANAGEMENT. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 87–93.

8. Shadiyev, A. (2022). EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF SINGAPORE TOURISM IN UZBEKISTAN. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), 23(23).
9. Shadiyev, A. K. (2021). Development and organization catering service in hospitality. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(5), 381-387.
10. Bazarova, M. (2023). EFFECTIVENESS OF USING PR-ADVERTISING SERVICES IN THE PROCESS OF PRODUCT DELIVERY ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION. Modern Science and Research, 2(10), 798–804.
11. Supievná, B. M. (2023). USING EFFECTIVE WAYS OF CONDUCTING MARKETING RESEARCH IN INTERNATIONAL COMPANIES. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 11(6), 624-629.
12. Bakhodirovich, K. B. (2023). International accounting models and their characteristics in the conditions of innovative economy. Zien Journal of Social Sciences and Humanities, 21, 56-60.
13. Bakhodirovich, K. B. (2023). CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF IMPROVING ACCOUNTING IN SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP. IMRAS, 6(6), 161-165.
14. To'rayevna, S. N. . (2023). Biznes Sohasida Xodimlarni Topish Va Tanlash Bosqichlari. Miasto Przyszłości, 41, 184–190.
15. Sodiqova, N. (2023). DIGITAL LABOR IN THE NEW ECONOMY. Modern Science and Research, 2(10), 293–300.
16. Akbarovna, N. N. (2023). RAQAMLI IQTISODIYOTDA MOLIYA VA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING ORNI. Gospodarka i Innowacje., 41, 446-449.
17. Bahromjon, X., & Nargiza, N. . (2023). THE PROCEDURE FOR DRAWING UP FINANCIAL STATEMENTS IN JOINT-STOCK COMPANIES ON THE BASIS OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS. Modern Science and Research, 2(10), 805–811.
18. Алимova Ш. А., Ниёзова И. Н. Бизнес-коммуникации в системе управления промышленных структур //Academy,(1 (64)). – 2021. – С. 55-57.
19. Alimova S. O. FEATURES OF THE STRATEGIC MANAGEMENT SYSTEM OF INDUSTRIAL ENTERPRISES.
20. Jumaeva, Z. Q. "REGIONAL FEATURES OF INVESTMENT POLICY OF UZBEKISTAN." Central Asian Problems of Modern Science and Education 2020.1 (2020): 48-55.
21. Bustonovna, D. Z. (2023). DIGITAL TECHNOLOGIES IN SHAPING THE E-COMMERCE ENVIRONMENT. Gospodarka i Innowacje., 41, 316-320.
22. Jumayeva, Z. (2023). THEORY OF MARKET EQUILIBRIUM, SUPPLY AND DEMAND. Modern Science and Research, 2(10), 740–743.
23. Guzal, B. (2023). THEORETICAL FRAMEWORK FOR THE DEVELOPMENT OF MOTIVATION FOR LEARNING IN TURKMEN AND RUSSIAN STUDENTS. Science and Innovation, 2(10), 478-482.

24. Бобомуродова, Г. (2023). ЭМПАТИЯ КАК ФАКТОР СОЦИАЛЬНЫХ ПРЕДУБЕЖДЕНИЙ У СТУДЕНТОВ. Евразийский журнал академических исследований, 3(9), 179-182.